

Sisäministeriö
Rajavartio-osasto

Hallituksen esitysluonnos laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (KTY:n lausunto)

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rajavartiolakia, henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettua lakia ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja muissa keskeisissä Rajavartiolaitoksen lakisääteisissä tehtävissä. Ehdotuksilla on tarkoitus lisätä Rajavartiolaitoksen toimivaltuuksia tekniseen ja radiotekniseen valvontaan. Muutoksilla pyrittäisiin vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksiin.

Esityksessä ehdotetaan Rajavartiolaitoksen suorittaman teknisen valvonnan tarkoituksen ja käyttöalueen laajentamista. Rajavartiolaitos voisi suorittaa teknistä valvontaa rajan läheisyyden, Suomen merialueen, rajanylityspaikan ja sen välittömän läheisyyden lisäksi myös yleisemmin merialueella, ilmatilassa sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevilla alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Teknisen valvonnan tarkoituksena voisi olla rajavalvonnan lisäksi myös rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitäminen, Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittaminen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaaminen. Rajavartiolakiin ehdotetaan myös lisättäväksi uusi sääntely radioteknisestä valvonnasta. Rajavartiolaitoksella olisi oikeus havaita, paikantaa, tunnistaa, yksilöidä ja seurata radiotaajuisia sähkömagneettisia aaltoja ja radiolaitteita. Toimivaltuutta voitaisiin käyttää rajan läheisyydessä, merialueella, meren rannikolla, ilmatilassa, rajanylityspaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevalla alueella ja sen välittömässä läheisyydessä rajavalvonnan, rajaturvallisuuden ylläpitämisen, rajajärjestyksen ylläpitämisen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamisen kannalta tarpeellisen tilannekuvan muodostamiseksi.

Kansallisen turvallisuuden yksikkö toteaa, että esityksessä tuodaan esiin tilannekuvan muodostaminen ja ennakkovaroituskyyky uhkien kehittymisestä liittyen muun muassa Rajavartiolaitoksen johdon ja ylimmän valtion johdon rajaturvallisuutta koskevaan päätöksentekoon ja kansalliseen turvallisuuteen. Kansallisen turvallisuuden yksikkö pitää

Postiosoite
Postadress
Postal Address
SisäministeriöKäyntiosoite
Besöksadress
OfficePuhelin
Telefon
TelephoneFaksi
Fax
Faxs-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internetPL 26
00023 ValtioneuvostoKirkkokatu 12
Helsinki0295 480 171
+358 295 480 17109 160 44635
+358 9 160 44635kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

esitystä perusteltuna ottaen huomioon epävakaa turvallisuusympäristö. Kannatettavia ovat myös esitysluonnoksen ehdotukset tietojen luovutuksista muille viranomaisille. Kansallisen turvallisuuden yksikkö ehdottaa kuitenkin esitysluonnoksen perustelujen täydentämistä ottaen huomioon alla mainittu perustuslakivaliokunnan mietintö.

Huomiota kiinnitetään perustuslain 10 §:än, johon lisättiin uusi 4 momentti tiedustelulakien säätämisen mahdollistamiseksi ja siitä annettuun perustuslakivaliokunnan mietintöön PeVM 4/2018 vp, jossa on myös käsitelty kansallisen turvallisuuden käsitettä ja sen tulkin-
taa. Mietinnössä todetaan, että ehdotettu perustuslain 10 §:n 4 momentin luottamuksellisen viestin salaisuutta koskeva uusi rajoituslauseke määrittää vastaisuudessa luottamukselli-
sen viestinnän rajoitusten sallittavuutta mahdollisesti muussakin toiminnassa kuin tieduste-
lussa. Muutosesityksen hyväksyttävyyden arvioissa olennaista on siten, että rajoituslau-
sekkeen on edelleen turvattava riittävästi luottamuksellisen viestin salaisuutta ja asetettava
riittävän tiukat valtiosääntöiset rajat siihen puuttumiselle (s. 4-5). Mietinnön sivulla 8 tode-
taan muun muassa, että säännöksen soveltamisrajoituksista perustuslakivaliokunta koros-
taa, että ensinnäkin tiedonhankinta kansallista turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta voitai-
siin säännöksen perusteella osoittaa vain kansallisesta turvallisuudesta huolehtivien viran-
omaisten (nykyisin suojelupoliisi, pääesikunta ja puolustusvoimien tiedustelulaitos) tehtä-
väksi. Perustuslakivaliokunta korostaa myös erityisesti vahvoja oikeusturvatakeita sekä
laaja-alaista ja tehokasta tiedusteluvaltuuksien käytön valvontaa.

Kansallisen turvallisuuden yksikön johtaja Petri Knape

Hallitusneuvos

Johanna Hakala

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi

VN/1113/2023-SM-23

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: